

Sygn. akt II CSK 323/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska (przewodniczący)

SSN Beata Janiszewska (sprawozdawca)

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa N.Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.
przeciwko Z. S.

o zapłatę 69.648,41 złotych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 3 lipca 2019 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 7 grudnia 2017 r., sygn. akt XIII Ga (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części, co do punktów I.1.b, II i III,
i w tym zakresie znosi postępowanie przed Sądem Okręgowym w
Ł., poczynwszy od rozprawy w dniu 24 listopada 2017 r., oraz
przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego
rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie z powództwa N. sp. z o.o. w O. przeciwko Z. S. na skutek apelacji pozwanego zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w K. w ten sposób, że w części nakaz zapłaty uchylił, a częściowo utrzymał go w mocy. W pozostałym zakresie apelację oddalił oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego, formułując szereg zarzutów naruszenia przepisów postępowania oraz prawa materialnego. W dalszym piśmie procesowym wskazał natomiast, że w sprawie wystąpiła nieważność postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.), bowiem podczas rozprawy apelacyjnej powódka nie była należycie reprezentowana, gdyż przed datą rozprawy z mocy prawa wygasł mandat J. T. jako członka jednoosobowego zarządu powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, ponieważ poczynawszy od 24 listopada 2017 r. postępowanie przed Sądem II instancji było dotknięte nieważnością.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania. Ustanowiony w art. 398¹³ § 2 k.p.c. zakaz powołania nowych faktów i dowodów, podobnie jak związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, nie dotyczą okoliczności związanych z nieważnością postępowania. Nieważność taka, jako najdalej idąca wada postępowania cywilnego, powinna być bowiem eliminowana z urzędu zawsze wtedy, gdy jest to możliwe. Z tej przyczyny w każdym przypadku, w którym zachodzi podejrzenie nieważności postępowania, Sąd Najwyższy ma obowiązek przeprowadzenia odpowiednich dowodów i poczynienia niezbędnych ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 maja 2000 r., III CKN 416/98 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013 r., I CSK 647/12).

W związku z powyższym Sąd Najwyższy wskazuje, że na etapie postępowania kasacyjnego ustalone zostało, iż J. T. od 22 czerwca 2016 r. pełnił funkcję prezesa jednoosobowego zarządu powódki. W dniu 7 września 2017 r.

uprawomocnił się wyrok karny Sądu Rejonowego w O., wydany przeciwko niemu w sprawie II K [...] /14. Wyrokiem tym J. T. został skazany za czyn określony w art. 297 § 1 k.k., a następnie wpisem z 16 stycznia 2018 r., dokonany z urzędu, został wykreślony z KRS powódki.

Zgodnie z art. 18 § 2 k.s.h. nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorem albo prokurentem osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII- XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 585, art. 587, art. 590 i art. 591 k.s.h. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w art. 18 § 2 k.s.h. wygaśnięcie mandatu następuje z mocy prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2008 r., IV CSK 356/07, z 28 maja 2015 r., III CSK 283/14 i z 17 lutego 2016 r., III CSK 107/15). Do przestępstw wymienionych w rozdziale XXXVI k.k. należy również przestępstwo określone w art. 297 § 1 k.k. Oznacza to, że z dniem 7 września 2017 r. wygaśł mandat J. T. do sprawowania funkcji członka zarządu powódki, a tym samym, wobec nieobsadzenia zarządu, od tej daty powódka była pozbawiona organu powołanego do jej reprezentowania. Data wykreślenia J. T. z KRS jako członka zarządu nie ma przy tym znaczenia, albowiem wpis ten miał znaczenie wyłącznie deklaratoryjne.

Sąd Okręgowy w Ł. w dniu 24 listopada 2017 r. przeprowadził rozprawę apelacyjną, poprzedzającą wydanie w niniejszej sprawie wyroku z 7 grudnia 2017 r. Czynności te zostały podjęte po uprawomocnieniu się wyroku karnego skazującego J. T., a zatem postępowanie było w tym zakresie dotknięte nieważnością, gdyż powódka nie miała organu powołanego do jej reprezentowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.). Na podstawie art. 398²¹ w zw. z art. 379 pkt 2 i art. 386 § 2 k.p.c. należało więc uchylić wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z 7 grudnia 2017 r. w zaskarżonym zakresie, znieść postępowanie przed tym Sądem poczynszy od dnia wskazanej rozprawy i przekazać sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji wyroku.